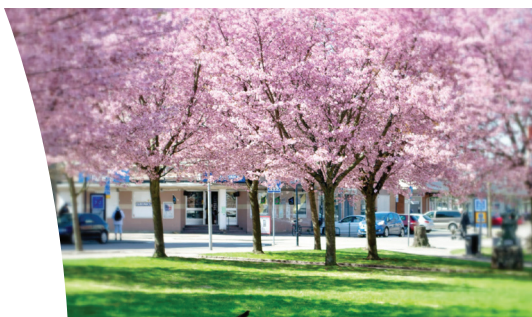

Folkhälsoplan

ÅSTORPS KOMMUN

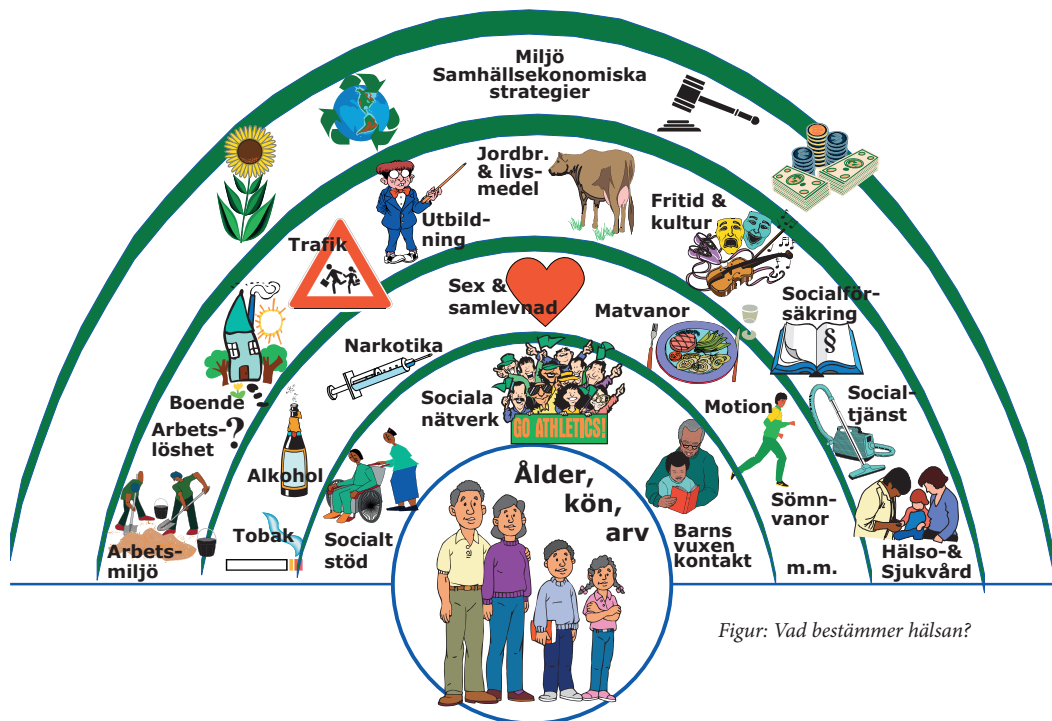

www.astorp.se

Folkhälsoplan Åstorps kommun

Dnr 2014/111

Antagen av Folkhälsorådet 2015.04.14
Upplägga: 3

Figur: Vad bestämmer hälsan?

Folkhälsoplan Åstorp kommun

Det övergripande nationella målet för folkhälsan är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Istället för att utgå från sjukdom eller hälsoproblem är hälsans bestämningfaktorer utgångspunkten för folkhälsopolitiken. Med bestämningfaktorer avses de faktorer i samhällets organisation och människors livsvillkor och levnadsvanor som bidrar till hälsa eller ohälsa. Fördelen med att utgå från bestämningfaktorer är att målen blir åtkomliga för politiska beslut och därmed kan påverkas genom olika samhällsinsatser.

Många olika faktorer i samhället påverkar folkhälsan och därför är det viktigt att arbeta tvärsektorielt. Folkhälsa handlar om allt från strukturella faktorer som yttre miljöer och demokratiska rättigheter i samhället till individens egna val och vanor. Ansvaret ligger både inom den offentliga och privata sektorn, men även frivilligorganisationer och den enskilda människan har stora möjligheter att medverka till en hälsofrämjande samhällsutveckling. Världshälsoorganisationens (WHO) definition av hälsa från 1946 lyder ”ett tillstånd av fullkomligt fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande, inte enbart frånvaro av sjukdom och svaghet”.

Folkhälsoarbetet i Sverige delas in i de elva övergripande målområdena för folkhälsa. Målområde 1 - 6 handlar om levnadsvillkor och 7 - 11 handlar om levnadsvanor.

Lokalt prioriterade områden markeras med **fet text**.

Målområde 1	Delaktighet och inflytande i samhället
Målområde 2	Ekonomiska och sociala förutsättningar
Målområde 3	Barn och ungas uppväxtvillkor
Målområde 4	Hälsa i arbetslivet
Målområde 5	Miljöer och produkter
Målområde 6	Hälsofrämjande hälso- och sjukvård
Målområde 7	Skydd mot smittspridning
Målområde 8	Sexualitet och reproduktiv hälsa
Målområde 9	Fysisk aktivitet
Målområde 10	Matvanor och livsmedel
Målområde 11	Alkohol, narkotika, doping, tobak och spel

Folkhälsorådet ska vara ett övergripande organ när det gäller tvärssektoriella frågor och förbättringar som berör folkhälsan. Rådet ska samordna arbetet såväl inom kommunen som med andra parter i samhället. Rådet ska verka för att frågor kring befolkningens hälsotillstånd tas i beaktande i samtliga verksamheter och nämnder i Åstorps kommun. Hänsyn ska tas till såväl nivå som fördelning av folkhälsan.

Kommunens folkhälsoplan ska ses som ett stöd i att integrera folkhälsoarbetet i de ordinarie kommunala verksamheterna med syfte att få dessa att arbeta i samma riktning. Folkhälsoplanen ska även visa på överlappande mål i olika policys. Folkhälsoplanen ingår i strategin för folkhälsofrågorna för period 2013 - 2020.

Folkhälsoplanen utgår från samhällsförändringsmodellen. Modellen betonar bland annat medborgarnas demokratiska rättigheter att förändra samhället, strävar efter att väcka intresse för hälsofrågor på alla politiska nivåer och menar att det är miljön som ska anpassas efter människorna, inte tvärtom. Målet är att förändra den fysiska, sociala och ekonomiska miljön så att hälsan främjas. Källa: L. Ewles, I. Simnett.

Uppföljning

Folkhälsorådet ansvarar för folkhälsoplanen. Uppföljning ska ske i det ordinarie bokslutet vartannat år. Folkhälsoarbete är en långsiktig process och årlig revision skulle därför inte anses fylla sin avsedda funktion. Antagna policy's och program som har kopplats till folkhälsoplanen revideras enligt respektive dokument.

Vision

*Åstorp – Söderåsstaden
där människor och företag
möts och växer.*

Fokusområden

Fler i arbete och fler företag
Utveckla attraktivt boende
Förbättra framtiden för barn, unga och äldre
Fler väljer kommunen som arbetsgivare
Ekonomi och förhållningssätt

Målområde 1

– Delaktighet och inflytande i samhället

Nuläge

Åstorp kommun har 15 000 invånare. Statistik visar att andelen förvärvsarbetande är lägre än i flera andra kommuner och andelen arbetslösa är hög. Fler kvinnor än män står utanför arbetsmarknaden.

Vidare visar siffror på att socialt deltagande är lägre i kommunen än i länet, vilket även statistik från valdeltagandet i riksdags- och kommunval visar. Något område inom kommunen har bland det lägsta valdeltagandet i landet. Likaså visar siffror på lågt deltagande i fritidsaktiviteter trots att kommunen har ett rikt föreningsliv.

Önskvärt läge

Ökat valdeltagande 2018 jämfört med 2014 års riksdagsval.

Ökat socialt deltagande bland kommunens invånare.

Skapa en ökad medborgardialog i påverkbara frågor.

Strategi

Arbetsgrupp bildas enligt reglemente för folkhälsorådet som arbetar fram en modell i syfte att uppnå önskvärt läge.

Målområde 3

– Barn och ungas uppväxtvillkor

Nuläge

Mer än vart fjärde barn i kommunen växer upp i ekonomiskt utsatta familjer. År 2014 var två tredjedelar av förskolepersonalen i kommunen högskoleutbildad och 87 % av eleverna från kommunen var behöriga till gymnasiet. Andelen övervikt och fetma hos barn ökar med barnets ålder.

Önskvärt läge

Fokusområde 2: utveckla attraktivt boende
Fokusområde 3: förbättra framtiden för barn, unga och äldre

Barns rätt Åstorp mål:

- Förhållningssätt och attityder präglas av innebörden i FN:s konvention om barnets rättigheter

- Arbetet utförs tvärsektorielt i kommunen och ingår i folkhälsoarbetet
- Kunskapen om FN:s konvention om barnets rättigheter i alla kommunens verksamheter och bland förtroendevalda ökar
- Samverkan både internt och externt i kommunen stärks

Strategi

Barns rätt Åstorp

Folkhälsorådet har det övergripande ansvaret för att policyn följs upp och revideras vid behov. Respektive förvaltning rapporterar vartannat år till respektive nämnd.

Målområde 11

– ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobak, spel)

Nuläge

Rökning

Andelen rökande elever i åk 9 och år 2 på gymnasiet samt vuxna är hög i Åstorp. Rökning hos mödrar till nyfödda barn var år 2013 mer än tre gånger så vanligt i Åstorp jämfört med Skåne. Alkohol: Hög alkoholkonsumtion bland åk 9 elever, främst hos flickor där dubbelt så många som genomsnittet i Skåne har en hög alkoholkonsumtion. I kommunen uppger mer än hälften av eleverna i årskurs 9 att de blir bjudna på alkohol av föräldrarna. År 2 på gymnasiet är alkoholkonsumtionen lägre för ungdomarna i Åstorp jämfört med Skåne.

Narkotika

Ungdomar i kommunen har använt narkotika-preparat mer sällan än genomsnittet i Skåne.

Önskvärt läge

Alkohol- och drogpolitiskt program

Kommunen ska vara en narkotikafri kommun och barn och unga ska ha rätt till en miljö fri från alkohol- och drogmissbruk.

Mål:

- Tillgång till ANDT ska minska
- Barn ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av ANDT

- Antalet barn och unga som börjar använda NDT eller debuterar tidigt med alkohol ska successivt minska
- Antalet personer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av ANDT ska successivt minska
- Personer med missbruk eller beroende ska ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet
- Antalet döda och skadade pga sitt eller andras bruk av ANDT ska minska

Strategi

Alkohol- och drogpolitiskt program

Folkhälsorådet ansvarar för att programmet nyckeltal sammanställs, utvärderas och att programmet omprövas en gång per mandatperiod.

Handlingsprogram

– en allergianpassad kommun

I handlingsprogrammet en allergianpassad kommun arbetas det utifrån ANDT-politikens strategier under rubrikerna en god miljö för alla samt rökfritt i offentliga lokaler enligt gällande tobakslag och tobakspolicy. Allergikommittén ansvarar för uppföljning och utbildning till ombud. Folkhälsorådet ansvarar för revidering av handlingsprogrammet.

Policys, planer och program i Åstorp kommun som är politiskt beslutade och kan kopplas till folkhälsa

Fokusområde 1: fler i arbete och fler företag

- Förändra RADIKALT
- Alkohol- och drogpolitiskt program 2013-2016
- Olika men ändå lika – integrationspolicy*

Fokusområde 2: utveckla attraktivt boende

- Förändra RADIKALT
- Handlingsprogram – en allergianpassad kommun
- En kommun för alla – tillgänglighetspolicy*
- Olika men ändå lika – integrationspolicy*

Fokusområde 3: förbättra framtiden för barn, unga och äldre

- Förändra RADIKALT
- Barnens rätt i Åstorp
- Handlingsprogram – en allergianpassad kommun
- Alkohol- och drogpolitiskt program 2013-2016
- En kommun för alla – tillgänglighetspolicy*
- Olika men ändå lika – integrationspolicy*
- Livsmedel- och måltidspolicy*
- Äldreomsorgsplan för Åstorps kommun*
- Omsorgsplan 2014-2020*

*Ingår ej i folkhälsorådets övergripande ansvar.

Regionala och nationella policys, planer och program

Nationellt

- Riksdagen beslutade 2008 om en uppföljning av den sektorsövergripande folkhälsopolitiken. Propositionen har titeln En förnyad folkhälsopolitik (prop. 2007/08:110)

Regionalt

- Skånes Regionala Utvecklingsstrategi (RUS)
- Region Skånes handlingsplan Ett socialt hållbart Skåne 2030

Frågor om Åstorps kommuns folkhälsoprofil besvaras av:
Folkhälsosamordnaren och handläggare för folkhälsofrågor
Tel 042 – 643 00, mbk@astorp.se

ÅSTORP